

OBC

ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

KAZUSHI ONO DIRECTOR TITULAR

EL SENYOR DELS ANELLS II LES DUES TORRES

Howard Shore

10, 11 i 12 DE FEBRER DE 2017
SALA 1 PAU CASALS

LUDWIG WICKI director
CLARA SANABRAS soprano
COR LIEDER CÀMERA
COR MADRIGAL
COR INFANTIL DE L'ORFEÓ CATALÀ

L'AUDITORI

Lepant 150
08013 Barcelona

www.auditori.cat

Comenta aquest concert amb
#auditori #obc

Segueix-nos a

Mitjans Patrocinadors

CATALUNYA
RÀDIO

3

Compromesos amb la música

el Periódico

Principal mitjà patrocinador de l'OBC

PROGRAMA OBCINEMA III

FEBRER DE 2017

DIVENDRES 10 | 20.30h

DISSABTE 11 | 19h

DIUMENGE 12 | 11h

Clara Sanabras soprano • Ludwig Wicki director

Cor Lieder Càmera (Elisenda Carrasco, directora) • Cor Madrigal (Mireia Barrera, directora) • Cor Infantil de l'Orfeó Català (Glòria Coma i Pedrals, directora) • Alejandro Abad i Emma Campàs (nens solistes)

EL SENYOR DELS ANELLS: *LES DUES TORRES*

Partitura de Howard Shore, guanyadora de l'Academy Award®

Interpretada en directe per a la pel·lícula d'Epic Motion per orquestra simfònica, cors i solistes

HOWARD SHORE Toronto 1946

- *Glàmdring* • *La corda èlfica* • *Els guerrers de l'Ugluk*
- *Els tres caçadors* • *Desterrament de l'Éomer*
- *Campament nocturn* • *Les planes de Ròhan* • *Fàngorn*
- *Els aiguamolls morts* • *"Espectres sobre bèsties alades"*
- *Gàndalf, el Blanc* • *Édoras* • *La cort de Meduseld*
- *El rei Théoden* • *Els boscos d'Ithilien*

81'

PAUSA

20'

- *Un dels Dúnedain* • *Els llops d'Ísengard*
- *Refugi a la gorja d'en Helm* • *La veu d'en Sàrumán*
- *El destí d'Arwen* • *La història predita*
- *El consell de Fàramir* • *El retorn d'Àragorn*
- *Tenim la guerra a sobre* • *"On són el cavall i el genet?"*
- *La host dels Éldar* • *La batalla a la gorja d'en Helm*
- *S'ensorra el Mur de Baix* • *La decisió dels ents*
- *Retirada* • *El pla del Mestre Peregrin*
- *La darrera marxa dels ents* • *En Thèoden cavalca*
- *Les històries que realment importen*

98'

El temps i la durada del concert són aproximats.

Programa presentat per

Agrairiem que apaguéssiu els mòbils, desactivéssiu les alarmes sonores i continguéssiu els estossecs. Un mocador redueix notablement el soroll.

gasNatural
fenosa

NO US OBLIDEU MAI DE L'ANELL!!!!

Àlex Gorina

Arriba la segona part d'una trilogia èpica i mística, de música mística i èpica. Per endinsar-nos bé, del tot, en els mons de Tolkien i Howard Shore, ens cal un objecte preciós. Heu portat un anell, oi? Un anell únic!

Si més no, feu-ne un: amb fil, amb els dits, amb un bocí de paper, amb la imaginació. Obriu bé els ulls, després, que esteu somiant! Entrem en la llegenda, i Ludwig Wicki, el Gàndalf de la batuta, ens guia. Anirem cap a la muntanya del Destí, a través dels boscos de Fàngorn i Lothlórien. Quimeres, aparicions, il·lusions...

Diuen els qui millor entenen del tema, els qui han visitat els racons més amagats de L'Auditori de Barcelona, els qui han descobert que, com a tots els temples de la música clàssica, també en aquest edifici viuen fantasmes, diuen que els esperits de Liszt i de Richard Strauss, de Sibelius i de Carl Orff, de Ravel i de Debussy, i especialment el de Richard Wagner, es van manifestar al gener del 2015 i van escoltar atentament la interpretació d'*El Senyor dels Anells: La Germandat de l'Anell* que van fer l'OBC i els cors i solistes convidats! Van descobrir el cinema en la primera part de la trilogia de Tolkien i Peter Jackson. Un art que ells, també ells, amb la seva inspiració, la seva música programàtica, la seva grandesa i la seva inventiva, van fer possible. El cinema prové de la fotografia, de la novel·la, de la pintura i del teatre, d'acord, però també de la música: dels *Preludis*, de la *Simfonia alpina*, de *Karelia*, de *Carmina Burana*, de *Dafnis i Cloe*, dels *Nocturns* i, sobretot, de *L'Anell del nibelung*. He dit el cinema, i no només la música de cinema!

I diuen els qui millor entenen del tema que tots ells, els set compositors esmentats, han visitat Howard Shore al seu amagatall del Canadà per convidar-lo a formar part de la seva comunitat espiritual i compartir ara l'experiència de *Les dues torres* amagats a la Terra Mitjana (l'amfiteatre), a la Comarca (la platea), a Mórdor (l'escenari), a Rivendell (la Sala Pau Casals), barrejats amb nosaltres (petits de peus grans) i amb Sàrumán, i amb el Gòl·lum, i amb Àragorn i Légolas i Galàdriel, i amb els elfs dels cors *Lieder Càmera*, *Madrigal i Infantil de l'Orfeó Català*. Potser seuran al nostre costat, potser seran dins nostre, potser som nosaltres... Hem de portar un anell i posar-nos-el; com deia: tindrem visions. Visions del cinema que recupera, com en els temps dels mestres antics, la música en directe, que ens embolcalla, intravenosa. Visions d'una aventura que ens arrossega a les profunditats de la nostra cultura, als cataclismes de l'existència, als poders incalculables de la fe, l'amistat, el sacrifici i la resistència. Sentirem les entranyes de la Terra, els ulls del més enllà, la tempesta de les temptacions. El cosmos sencer sentirem. Els veurem i ens veurem tal com som, quan érem innocents com Frodo, o amb l'experiència de tot el trajecte de l'existència, com Bilbo Saquet.

La vida ens demana també aquestes experiències: 178 minuts d'immersió en imatges i sons que són un punt i a part en la quotidianitat, que ens permeten sentir la vibració, l'excitació i l'emoció en totes i cadascuna de les molècules que componen el nostre jo. Poques vegades com en aquestes sessions de cinema i música, amb les pel·lícules projectades i amb la instantaneïtat irreplicable de cada segon musical, de cada veu, de cada so d'una trompa, de cada trèmol i *tutti* orquestral, podríem fer un viatge mental sensible i absolut com aquest.

Quan vaig descobrir l'atrevida imatge de l'OBC fotografiada al Dragon Khan vaig aplaudir: de segur que molts van pensar que era una instantània impròpia de la severitat secular dels artistes, entesos com a sacerdots d'alguna religió molt formal i primitiva. Jo vaig pensar, precisament, en els Wagner i els Ravel, que van fer cas omís de les normes antiquades per inventar mons nous i regalar-nos el futur. Rigor i professionalitat, sí, però també gosadia, aventura, alegria, i no perdre mai aquell infant per a qui els límits de la imaginació són inaturables.

Així es va escriure *El Senyor dels Anells*. Així es va filmar. És així com Howard Shore va concebre la partitura. I així han de ser aquestes sessions de *Les dues torres*: els músics, nosaltres, Shore i els fantasmes de L'Auditori, enfilats al Dragon Khan dels qui un dia van entendre que el cinema i la música de cinema han d'ocupar un lloc d'honor en la programació d'una temporada de música, perquè la música de cinema ha estat un dels miracles del segle XX. I ho serà del XXI.

T'HO POSEM FÀCIL PERQUÈ PUGUIS GAUDIR DE L'OBC!

MENOPORS 35 ANYS

ENTRADES

18€

EL SENYOR DELS ANELLS: LES DUES TORRES

La partitura del compositor Howard Shore, *El Senyor dels Anells: la Germandat de l'Anell*, va introduir el públic a la Terra Mitjana de J.R.R. Tolkien i les cultures que hi resideixen. Al segon capítol de la saga, *Les dues torres*, el món s'ha enfosquit, envoltat per l'ombra ascendent de Mórdor i l'amenaça del malèfic Anell Únic.

Les dues torres comença amb els tres camins en què s'ha dividit la Germandat de l'Anell. Però tot i que el grup s'ha separat, les cultures de la Terra Mitjana de mica en mica es tornen a retrobar. Així comença una barreja gradual de les civilitzacions, ja que les primeres estructures socials tan estrictament compartimentades es dissolen, els estrats culturals es repleguen en ells mateixos i la gent lliure de la Terra Mitjana respon al cada vegada més fort poder de Mórdor. La partitura de *Les dues torres* presenta un món musical més complex que el de *La Germandat de l'Anell*. "*La Germandat de l'Anell* acaba amb la dissolució de la Germandat", diu Shore. "*Les dues torres* en segueix els fragments —els bocins de la Germandat. A partir d'aquí s'expliquen linealment tres històries diferents."

A *Les dues torres*, Shore desenvolupa els temes que va introduir a *La Germandat de l'Anell* i hi col·loca figures per a noves cultures i personatges —tot i que és la consolidació de les relacions amb el material acumulat el que il·lustra la situació cada vegada més enrevesada de la Terra Mitjana. Els temes de "La Comarca", per exemple, arriben amb en Merry i en Pippin al Bosc de Fàngorn, on es mesclen amb la música austera dels ents, els pastors d'arbres. Els ents es relacionen amb les onades netejadores del tema "Reclam de la natura", la puresa del qual s'encarna en la veu d'un noi soprano —el mateix so vocal amb què "La seducció de l'Anell" atrau les seves víctimes. El motiu principal de "L'Anell Únic", "La història de l'Anell", es barreja amb "La pena d'en Gòl·lum" quan aquesta criatura desgraciada i obsessiva guia Sam i Frodo —i el seu Tresor— encara més a prop de Mórdor. L'arsenal de material de Sàuron treu el cap per l'horitzó, amb alts i baixos darrere la contundent música d'Ísgard, que s'escampa per les planes de la Terra Mitjana, tot atacant la nova "Fanfara de Ròhan". Al seu torn, la música de Ròhan, trenada grandiosament, troba un aliat impressionant: el tema "La Germandat", que ara representa una coalició reduïda d'homes, elfs, nans i mags. I així les connexions continuen, mons de material musical que gira i interactua per crear un ampli cercle de temes relacionats. Damunt els turons grisos de la Terra Mitjana, cau el capvespre...

DOUG ADAMS

Doug Adams és músic i escriptor amb seu a Chicago. És autor del llibre *The Music of the Lord of the Rings Films*.

TEMES D'EL SENYOR DELS ANELLS: LES DUES TORRES

L'ANELL ÚNIC. L'Anell Únic és l'element més proactiu de la història. Té tres temes diferents que representen la seva naturalesa multidimensional.

LA HISTÒRIA DE L'ANELL. A cadascuna de les pel·lícules, se sent aquest tema mentre surt el text inicial El Senyor dels Anells i es torna a sentir cada vegada que l'Anell Únic canvia de mans o supera una fita important en el seu viatge. A *Les dues torres*, "La història de l'Anell" es mescla amb el tema de "La pena d'en Gòllum" per il·lustrar la seva angoixant obsessió per l'Anell.

LA SEDUCCIÓ DE L'ANELL. Aquest tema, de tons corals nets i purs, i puntuat amb cops sords de bombo, representa la irresistible atracció de l'Anell Únic.

EL MALEFICI DE L'ANELL (MÓRDOR/SÀURON). El tercer tema de "L'Anell Únic" és un grunyit implacable, que es limita a tan sols quatre o cinc tons, amb una determinació infrangible. Igual que amb els antics poders de la Terra Mitjana, Shore incorpora en aquest tema inflexions harmòniques amb un aire oriental, que suggereixen els temps passats.

LA COMARCA I ELS HÒBBITS. Aquest tema és format per elements musicals bàsics, sense ornaments. La melodia diatònica insinua una escala pentatònica simple, mentre que les harmonies presenten només un delicat conjunt de canvis d'acord. Com que aquesta melodia té una estructura tan simple i flexible, Shore pot crear diverses variacions diferents a partir del mateix material. El tranquil "Arranjament pensatiu" i el solemne "Arranjament d'himne" segueixen en Frodo i en Sam al llarg del seu viatge esgotador. Les variacions més optimistes de l'"Arranjament juganer" i de l'"Arranjament de cançó de bressol" s'uneixen a Merry i en Pippin al Bosc de Fàngorn. Però al final és la línia de "La comprensió d'un hòbbit", més desenvolupada, la que ens parla de la decència i la perseverança innata dels hòbbits

GÒLLUM

LA PENA D'EN GÒLLUM (EL TEMA DE L'SMÉAGOL). Les tríades embolcalladores d'aquesta melodia representen la desgraciada existència d'en Gòllum. Cap al final de *Les dues torres* es reorganitzen i acaben constituint la "Cançó d'en Gòllum", una depriment articulació de la retorçada psique d'en Gòllum i les seves intencions envers els hòbbits.

L'AMENAÇA D'EN GÒLLUM. A *La Germandat de l'Anell*, la música de "La Comarca" incloïa, entre altres sons cèltics, el martelleig del dulcimer. A *Les dues torres* el címbal, un parent llunyà del dulcimer, representa el llegat d'en Gòllum amb unes agitades figures cromàtiques. Al final, el címbal acaba tan associat amb en Gòllum que apareix sempre amb ell, fins i tot quan no es tracta de "L'amença d'en Gòllum".

ELS ELFS

LOTHLÓRIEN. El tema "Lothlórien" apareix per primera vegada a *Les dues torres* com un aire misteriós al costat de la veu preocupada de Galàdriel. I reapareix, transformat en un himne militar, quan els arquers èlfics arriben a la Gorja d'en Helm.

RIVENDELL. A *Les dues torres*, el tema "Rivendell" transmet una gran tristesa. A "La Germandat" els arpegis retorçats transmeten una sensació d'edat i saviesa. Però els elfs se'n van de la Terra Mitjana, i Arwen ha de triar entre la seva immortalitat i el seu amor per Àragorn.

ELS MAGS. La sòlida i brusca música de "Els Mags" fa un cameo ràpid a *Les dues torres*. Durant l'obertura de la pel·lícula, que té lloc en els moments finals de la Germandat a Mòria, Howard Shore recupera les harmonies paral·leles i la percussió coral autòctones de les sales de pedra dels Mags.

EL MÓN DELS HOMES: RÒHAN. L'amor dels ròhirrim per la seva terra impregna cadascuna de les frases musicals d'aquest tema. La melodia sona igual de natural tant si prové dels metalls proclamadors com de les tensions intenses i pensaroses del *hardanger*, un violí noruec.

LA GERMANDAT DE L'ANELL. La Germandat de l'Anell es va desfer al final de la primera pel·lícula. A *Les dues torres* els membres de la Germandat estan dispersos, però no per això menys decidits. Així doncs, al tema de "La Germandat" hi falta el pes i l'heroisme que mostrava abans, però no per això deixa de fer front a l'adversitat.

ÍSENGARD. Ja fa temps que els experts en Tolkien parlen del conflicte entre els objectius del món industrial i els del món natural com un dels principals temes dramàtics d'*El senyor dels anells*, i el material de Shore fa el mateix amb la música asimètricament mecànica d'Ísgard.

ÍSENGARD / EL TEMA DE L'ORC. És l'equivalent d'Ísgard del tema "La Germandat", que desafia el seu heroisme brunyit amb una enèrgica demostració de força impia. En general, està pensat per a metall baix en els seus registres més profunds. Igual que la cultura viciosa d'Ísgard, aquest tema no té cap artífex o decoració.

MODEL DE CINC COMPASSOS. El "Model de cinc compassos" és el que més sovint representa a la pel·lícula la presència d'Ísgard. Aquest ritme fragorós, de martelleig, està pensat per a grups de platerets de metall, encluses, bombos, *taikos* japonesos i les cadenes de metall que colpegen les cordes dins d'un piano. A *Les dues torres* aquesta figura mal·leable s'obre camí enmig d'un material temàtic contrari, intentant, com un virus, corrompre i dominar.

MÓRDOR. Mentre que la música de "La Comarca" és càlida i acollidora, la de "Mórdor" és mòrbida, amenaçant, sinistra. Aquesta música afavoreix els baixos de corda i els registres més profunds del metall, fusionats per crear una espessa boira d'harmònics. Una barreja de cors esclaten en ritmes primaris amb harmonies anormalment juntes per aconseguir un efecte destacat, ritualista.

MÓRDOR / SÀURON (EL MALEFICI DE L'ANELL). El motiu principal de "Barad-dûr" i "Sàuron" és idèntic al del tema del "Malefici de l'Anell Únic" (tots tres es podrien intercanviar pràcticament). Shore utilitza aquest tema per reflectir el "caràcter" de l'Anell, però també representa el seu efecte en el món.

ELS ENTS. Com és lògic, els ents estan representats per les veus de fusta de l'orquestra: fagot, baixos de corda, caixes africanes i marimba. La melodia rígida apuja i abaixa els tons aparellats, apropant-los i allunyant-los els uns dels altres, tot balancejant-los com fulles al vent.

RECLAM DE LA NATURA. La música de "Natura" passa la major part de la seva existència resistint les manifestacions externes d'emoció. Gairebé mai mostra enuig o venjança. En canvi, és etèria i sòbria —decidida potser, però com un bàlsam musical per als desequilibris de la Terra Mitjana. Però quan els temes dels Orcs infecten el paisatge musical de la Terra Mitjana, el "Reclam de la Natura" entra en acció. La marxa dels ents a Ísgard introdueix una immensa manifestació de la voluntat de la Natura. Evidentment, la Natura és una força atemporal, i per això el tema és vocal i escalonat, però ara agrupat en grans blocs corals acompanyats de cordes intenses, vent i percussió marcial. La música s'eleva sense treva, retrocedeix i flueix, i finalment supera els atacs de percussió d'"Ísgard" a través de la veritable força de la presència.

Copyright del text original © 2006, 2009 per Doug Adams

Informació addicional disponible a *The Lord of the Rings: The Two Towers – The Complete Recordings*, Reprise Records, al llibre *The Music of the Lord of the Rings Films* de Doug Adams, i en línia a <http://www.musicoflotr.com/>

PUBLISHING RIGHTS CREDITS:

All Compositions by Howard Shore (ASCAP) Except:

“Evenstar” Featured in “One of the Dúnedain” Music by Howard Shore, Lyrics by J.R.R. Tolkien, translated into Sindarin by David Salo.

“The Grace of the Valar” known as “Breath of Life” Featured in “Arwen’s Fate” Music by Howard Shore, Lyrics by Fran Walsh, translated into Sindarin by David Salo.

“Haldir’s Lament” Featured in “Retreat” Music by Howard Shore, Lyrics by J.R.R. Tolkien.

“Gollum’s Song” Featured in “The Tales That Really Matter” Music by Howard Shore, Lyrics by Fran Walsh.

Choral Text by J.R.R. Tolkien, Philippa Boyens and Fran Walsh.

Published by New Line Tunes (ASCAP)

Except: “Evenstar, Pt. 1”; “Breath of Life”; “Evenstar, Pt. 2”; “Haldir’s Lament”; “Gollum’s Song”; and “Evenstar End Credits, Pt. 3” Co-Published by New Line Tunes (ASCAP) and South Fifth Avenue Publishing (ASCAP).

© 2002 All Rights Reserved.

The Lord of the Rings and the name of the characters, events, items and places therein, are trademarks of The Saul Zaentz Company d/b/a Tolkien Enterprises under license to New Line Productions, Inc. All Rights Reserved.

Mr. Shore would like to thank: Peter Jackson, Fran Walsh, Philippa Boyens, J.R.R. Tolkien, Ronald Wilford, Jean-Jacques Cesbron, New Line Cinema, Mark Ordesky, Paul Broucek, Stephen Einhorn, Michael Mulvihill, Danny Bramson, Lori Silfen, Elizabeth Cotnoir, Alan Frey, Ludwig Wicki, Pirmin Zänglerle, Doug Adams, James Sizemore, Amy Baer, Tim Starnes, Jeffrey Markowitz and Javier Manzana.

PRODUCERS:

Columbia Artists Music, LLC:

Ronald A. Wilford - Founding Chairman / Jean-Jacques Cesbron – President / Javier Manzana - General Manager / Jeffrey Markowitz - Production Supervisor / David Hoffis – Sound Engineer / Gianluca Febo – Assistant Conductor

HOWARD SHORE

Prince in New York Music Corporation

James Sizemore and Tim Starnes – Auricle

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA I NACIONAL DE CATALUNYA

L'OBC va ser fundada per l'Ajuntament de Barcelona el 1944, consolidant el projecte de l'Orquestra Pau Casals (1919-1937) que la guerra civil va interrompre. Avui dia, tot respectant l'esperit original de Pau Casals, oberta al món i compromesa amb la societat, es cuida especialment dels nostres artistes i el nostre patrimoni, i la seva missió és la de divulgar la música simfònica clàssica des de mitjans del segle XIX fins a la creació contemporània.

L'Orquestra té la seu a l'Auditori de Barcelona, amb 24 programes de temporada estable, a més d'altres concerts que volen acostar la música simfònica a tota la ciutadania: cinema en versió original, òperes, concerts familiars, escolars i per a joves, o experimentant registres diferents amb artistes d'altres gèneres. També ofereix concerts en llocs emblemàtics com la Sagrada Família, la Plaça de la Catedral o la platja de la Barceloneta.

El primer director titular va ser Eduard Toldrà, i des del setembre de 2015 ho és Kazushi Ono, càrrec que compagina amb la titularitat de l'Orquestra Metropolitana de Tòquio i de l'Orquestra de l'Òpera de Lió. Al llarg de la seva trajectòria han dirigit l'OBC: Belohlavek, Celibidache, Decker, Hogwood, Inbal, Koopman, Kreizberg, Krivine, López Cobos, Mas, Minkowski, Oue, Plasson, Ros-Marbà, Rostropovich, Sinaisky, Slatkin... i entre els solistes convidats destaquen: Lang Lang, Barenboim, Mutter, Stern, Lupu, Franz Peter Zimmermann, Volodos, Plácido Domingo, Montserrat Caballé, Alcía de Larrocha, Teresa Berganza, Pinchas Zukerman, Argerich, Ida Haendel, Barbara Hendricks, Joshua Bell, Hilary Hahn, Kremer, Truls Mork, Mullova, Anderzewsky, Fellner, Shaham, Natalia Gutman, Buchbinder, Achúcarro, Arrau, Arthur Rubinstein... i molts d'altres.

L'OBC ha realitzat gires per diferents països d'Europa, Àsia i els EUA, actuant a: Musikverein, Wiener Konzerthaus, Concertgebouw, Royal Albert Hall, Kennedy Center i Carnegie Hall.

PRIMERS VIOLINS Cristian Chivu, concertino associat / Raül García, assistent concertino / María José Aznar / Sarah Bels / José Valentín Centenero / Walter Ebenberger / Ana Isabel Galán / Natalia Mediavilla / Katia Novell / María Pilar Pérez / Anca Ratiu / Jordi Salicrú / Paola Caballero* / Adrián Centenero* / Vladimir Chilaru* / Ana Chiu* / Heriberto Fonseca* / Gabriel Graells* / Eugenia Ostar* **SEGONS VIOLINS** Alexandra Presaizen, solista / Emil Bolozan, assistent / María José Balaguer / Jana Brauningner / Patricia Bronisz / Assumpta Flaqué / Mireia Llorens / Melita Murgea / Antoni Peña / Josep Maria Plana / Robert Tomàs / Oriol Algueró* / Annedilia Riestra* / Yulia Tsuranova* **VIOLES** Ashan Pillai, solista / Josephine Fitzpatrick, assistent / Franck Heudiard / Christine de Lacoste / Sophie Lasnet / Michel Millet / Miquel Serrahima / Jennifer Stahl / Andreas Süssmayr / Alina Gurgu* / Daniel Perera* **VIOLONCELS** José Mor, solista / Nabí Cabestany*, solista invitat / Vincent Ellegiers, assistent / Núria Calvo / Lourdes Duño / Jaume Güell / Olga Manescu / Linda d'Oliveira / Jean-Baptiste Texier / Marc Galobardes* **CONTRABAIXOS** Christoph Rahn, solista / Dmitri Smyshlyayev, assistent / Jonathan Camps / Apostol Kosev / Josep Mensa / Matthew Nelson / Albert Prat **FLAUTES** Francisco Javier Castiblanque*, solista invitat / Bea Cambrils / Isabel Souto* / Christian Farroni, assistent / Ricardo Borrull, flautí / **OBOÈS** Disa English, solista / Daniel Fuster*, solista invitat / José Juan Pardo / Dolors Chiralt, assistent / Molly Judson, corn anglès **CLARINETS** Larry Passin, solista / Francesc Navarro / Elvira Querol* / Josep Fuster, assistent i clarinet en mi b / Alfons Reverté, clarinet baix **FAGOTS** Silvia Coricelli, solista / Noé Cantú / Thomas Greaves, assistent / Slawomir Krysmalski, contrafagot **TROMPES** Juan Manuel Gómez, solista / Joan Aragó / David Bonet / Juan Conrado García, assistent solista / David Rosell, assistent / Serezade Borja* / Rafael Planelles* / Gabriel Zahonero* **TROMPETES** Mireia Farrés, solista / Adrián Moscardó / Carlos Bosch* / Angel Serrano, assistent / David Sancho* **TROMBONS** Eusebio Sáez, solista / Vicent Pérez / Francisco Criado* / Gaspar Montesinos, assistent / Raul García, trombó baix **TUBA** Alberto Vázquez* **TIMPANI** Juan Antonio Martín* **PERCUSSIÓ** Joan Marc Pino, assistent / Juan Francisco Ruiz / Ignasi Vila / Luis Angulo* / Ivan Herranz* / Daniel Ishanda* **ARPA** Magdalena Barrera **PIANO** Dolors Cano* **ENCARREGAT D'ORQUESTRA** Walter Ebenberger **RESPONSABLE DE DOCUMENTACIÓ MUSICAL** Begoña Pérez **RESPONSABLE TÈCNIC** Ignasi Valero **PERSONAL D'ESCENA** Joan Luis

*col·laborador

LUDWIG WICKI director

Nascut a Lucerna, va créixer influenciat per la música eclesialística i el folk. Va estudiar trombó i va ser membre de la Simfònica de Lucerna, per després dedicar-se a la direcció orquestral i coral. Va estudiar a l'escola de música de Berna, a Dresden i a Pescara, mentre es dedicava també a la música de cambra i a fundar el Lucerne Philharmonic Brass Quintet. Amb els primers èxits del grup, Wicki va ser convidat a tocar amb l'Empire Brass Quintet a la Tanglewood de Boston i, com a trombonista barroc, va col·laborar amb A. Parrott, N. Harnoncourt, J. West i S. Standage. Com a director, treballa amb molts gèneres musicals. També dirigeix el conjunt renaixentista Il Dolcimelo, amb instruments d'època.

El 1999, apassionat per les bandes sonores va crear l'Orquestra del Segle XXI, que, amb ell com a director artístic exclusiu, ofereix una sèrie de més de deu projectes per temporada i actuacions a Londres, París o Nova York. El 2008, Wicki va dirigir l'Orquestra i la coral a l'estrena mundial de *La Germandat de l'Anell* a Lucerna, la projecció en primícia de la primera part de la trilogia d'*El senyor dels anells*. Els anys següents, va treballar a Munic, Washington, Londres, Chicago, Amsterdam, Lió, Sidney i a altres grans ciutats. Les seves actuacions al Royal Albert Hall amb la Filharmònica de Londres i a la Radio City Music Hall de Nova York amb l'Orquestra del Segle XXI són les més destacades d'aquest projecte, que va assolir un gran èxit i va continuar amb les estrenes mundials de *Les dues torres* el 2009 i *El retorn del rei* el 2010. Aquest mateix any va dirigir l'Orquestra en l'estrena mundial de *Pirates del Carib: La maledicció de la perla negra*, *El cofre de l'home mort*, *A la fi del món* i *En mareas misterioses*. També va dirigir les estrenes mundials d'*El gladiador*, *Fantasia*, *Star Trek*, *Star Trek: Into Darkness (Star Trek: En la foscor)*, *El perfum* i *Àlicia al país de les meravelles*. El 2014 va dirigir l'enregistrament de la banda sonora de *Jupiter Ascending*, de M. Giacchino, als estudis d'Abbey Road i el 2015 va continuar amb la trilogia d'*El senyor dels anells* al Centre Lincoln de Nova York i amb l'estrena mundial de *Titanic* a la Royal Albert Hall.

Wicki és professor als conservatoris de Lucerna i Berna. El 2007 la ciutat de Lucerna el va condecorar pels seus èxits com a músic i educador i el 2013 va rebre el Premi d'Excel·lència en Creativitat Cultural del Fòrum Mundial de Pensadors.

CLARA SANABRAS soprano

Sanabras va cantar amb l'OBC per darrera vegada l'octubre del 2016 en el concert OBCinema II, Titanic

Solista d'importantes produccions de Hollywood, ha col·laborat sovint amb James Horner i ha cantat en pel·lícules com *El mercader de Venècia* de Mike Radford (2004) al costat d'Al Pacino, o amb artistes com Nigel Kennedy i en àmbits musicals tan diversos com el jazz, el folk o les músiques del món. La seva cançó *Nada igual*, un dels temes principals a la telenovel·la *La reina del sur*, va ser número 1 a Mèxic.

Nascuda a França, va créixer a Barcelona i va estudiar a la Guildhall School de Londres, especialitzant-se en música antiga. Sanabras ha cantat arreu del món amb orquestres com la Royal Philharmonic, The Harp Consort, o Israel Camerata, a La Scala de Milà i el Royal Albert Hall, entre d'altres.

El 2008 va presentar el seu primer disc en solitari, *Clara & The Real Lowdown* i, des d'aleshores, n'ha publicat quatre més: *Hopetown House*, *The Emblem*, *El Vol Dispers - Songs of Spanish Exile*, aquest últim en col·laboració amb la Cobla Sant Jordi i Eliseo Parra. El seu nou treball discogràfic, *A Hum about mine ears*, és una òpera folk, basada en la *Tempesta* de Shakespeare que va presentar al Barbican Hall de Londres.

El proper 11 de març d'enguany, Clara Sanabras debutarà com a solista al Royal Albert Hall de Londres amb la producció *Titanic-Live*, interpretant la banda sonora de James Horner i el famós tema de Céline Dion *My Heart will go on*.

www.clarasanabras.com

LIEDER CÀMERA Elisenda Carrasco directora

El so càlid i expressiu, propi i característic de Lieder Càmera va ser una de les prioritats de treball del seu fundador J. Vila, i ha continuat així posteriorment amb X. Pastrana, i E. Carrasco, l'actual titular. En tots aquests anys ha treballat amb directors i orquestres nacionals i internacionals. Ha estat cor adscrit al Festival Castell de Peralada, ha actuat amb la companyia Carles Santos fent gira per festivals europeus, així com al TNC en un espectacle sobre Joan Maragall. Aquesta peculiar trajectòria fa de Lieder Càmera un cor versàtil, amb una extraordinària flexibilitat i una especial capacitat de comunicació amb el públic. L'interès per la preservació i difusió del patrimoni musical propi, ha dut el cor a dedicar a la música catalana, quatre dels cinc CD enregistrats. Des de la temporada 2012-2013 Lieder Càmera és cor adscrit de l'Auditori i l'Orquestra.

El Cor Madrigal va col·laborar amb l'OBC per darrera vegada el mes d'octubre del 2016, interpretant *Lobgesang* de Mendelsohn.

COR MADRIGAL Mireia Barrera directora

Fundat per Manuel Cabero el 1951, el 1993 Mireia Barrera en va assumir la direcció. Ha estat dirigit per mestres com Celibidache, Cambreling, Frühbeck de Burgos, Decker, King, Mena, Pinnock, Pons i Rostropóvitx. Mentre Cabero hi va ser al capdavant, va cantar en l'estrena mundial d'*Atlàntida* de Falla. De les darreres temporades cal remarcar diverses produccions al Gran Teatre del Liceu, gires amb l'Orquestra Sinfònica de Galícia i amb l'Staatskapelle Weimar i un enregistrament de Granados amb l'OBC i Pablo González per a Naxos. La temporada 2011-12 el cor va iniciar una residència artística a l'Auditori de Vilafranca i des de la temporada 2012-13 és cor adscrit de l'Auditori i l'OBC, amb qui ha interpretat, entre d'altres obres, *Jeanne d'Arc au bûcher* de Honegger, amb l'actriu francesa Marion Cotillard.

El Cor Madrigal va col·laborar amb l'OBC per darrera vegada el mes d'octubre del 2016, interpretant *Lobgesang* de Mendelsohn.

COR INFANTIL DE L'ORFEÓ CATALÀ Glòria Coma i Pedrals directora

Forma part de l'Escola Coral de l'Orfeó Català, amb seu al Palau de la Música Catalana. Fundat i dirigit fins al 2008 per Elisenda Carrasco i Ribot, des d'aleshores Glòria Coma i Pedrals n'és la directora i Pau Casan el pianista. Està integrat per cantaires d'onze a setze anys. Ha actuat arreu de Catalunya, l'Estat espanyol i Europa. Ha col·laborat amb orquestres i cors de prestigi i ha treballat amb els directors P. Hyökkki, M. Janowski, S. Bychkov i Z. Mehta, entre d'altres. Ha enregistrat tres CD i va rebre el tercer premi (modalitat de cors infantils) del Festival de Cantonigròs (2013). El 2015 interpretà la banda sonora d'El senyor dels anells amb l'OBC. La temporada passada va actuar al cicle Palau 100 dirigit per J. E. Gardiner i per I. Fischer; i va interpretar l'òpera Hansel i Gretel al Palau. L'Escola Coral de l'Orfeó Català rep el mecenatge de Fundación Banco Santander.

El Cor Infantil de l'Orfeó Català va col·laborar amb l'OBC per darrera vegada el mes de gener del 2015, interpretant *El Senyor dels Anells. La Fraternitat de l'Anell*.

HOWARD SHORE compositor

Howard Shore és un dels compositors i directors d'orquestra en actiu més respectats i honorats d'avui dia. La música que Shore va crear pel món imaginatiu d'*El Senyor dels Anells* i de *El Hobbit* de J.R.R. Tolkien ha captivat el públic de totes les generacions. La seva obra és una de les més reconegudes en l'actualitat i ha estat guardonada amb quatre premis Grammy i tres Globus d'Or, a més de nombrosos premis de la crítica.

Més recentment, Shore ha escrit la música de *Denial* i ha estat guanyador de l'Òscar "Best Picture Oscar" per *Spotlight*. Ha escrit la música de quinze pel·lícules per David Cronenberg, sis per Martin Scorsese, i ha escrit música per altres reconeguts directors en els últims 40 anys.

També ha estat guardonat amb els premis següents: Career Achievement for Music Composition de la National Board of Review of Motion Pictures, New York Chapter's Recording Academy Honors, ASCAP's Henry Mancini Award, Frederick Loewe Award i Max Steiner Award de la ciutat de Viena. És doctor honoris causa per Berklee College of Music i York University, Officier de l'ordre du Canadà, Officier de l'ordre des Arts et des Lettres de France i guanyador del premi the Governor General's Performing Arts del Canadà.

Facilitem que
~~la cultura sigui~~
~~l'energia de~~
~~tothom~~

26,8 milions d'espectadors
tinguin accés a activitats
culturals cada any.

A Gas Natural Fenosa portem més de 170 anys donant suport a la cultura perquè tothom pugui continuar gaudint de la música, el teatre, el cinema i els museus. Perquè és un fet que la cultura és important per a tu. I també ho és per a nosaltres.

Perquè allò important no és el que dius, sinó el que fas.

www.gasnaturalfenosa.com

gasNatural
fenosa

Fet i dit